

Državni izpitni center

M 0 7 2 6 3 1 1 2

JESENSKI ROK

SODOBNI PLES

Posebni test za sodobni ples

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 31. avgust 2007

SPLOŠNA MATURA

1.

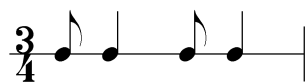
Čin čin čin, dre-žni-ca, kje so ste - zi - ce, go - ri na ska - li - ci, kjer ni vo - di - ce.

Ho - ja - ja, ho - ja - ja, ho - ja - ja - ja, ho - ja - ja, ho - ja - ja, ho - ja - ja - ja.

5 točk

2.

5 točk

3.

2 točki

4. B Appalaška pomlad

5 točk

5.

g_1 g b_1 fis_2 c_1

5 točk

6.

5 točk

7. Koreografija: Vaçlav Nižinski
 Glasba: Igor Stravinski
 Kraj prve izvedbe: Pariz
 Leto prve izvedbe: 1913

4 točke

8. A galiarda

1 točka

9. B Appalaška pomlad

1 točka

10. A Scott Joplin

1 točka

11. A ples, ki so ga plesali v čast boga Dioniza

1 točka

12. Gibalni besednjak indijskega plesa je bil zapisan v priročnikih. Vsak izraz čustva ali zgodbe je dodeljen posameznemu delu telesa. Določenih je npr. 24 gibov, tilnik ima 4 simbole, obrvi šest, oči kar štiriindvajset. Vseh gibov je nekaj sto.
Tehnično temelji indijski ples na gibih zgornjega dela telesa. Roke, ramena, vrat, glava lahko izražajo ali pokažejo vse simbole. Noge so večinoma skrčene, ravno tako stopala. Velikokrat so ritmi rok in nog različni. Plese spremljajo s petjem in različnimi inštrumenti. Katakali je ena od štirih **klasičnih oblik indijskega gledališča**. Spominja na balet ali pantomimo, kot ju poznamo v zahodnem svetu, in sicer po tem, ker osebe ne govorijo. Vsebina je **religiozna**. Predstave lahko **trajajo vso noč**, igralci nosijo razkošne **kostume**, brez realističnih ali zgodovinskih referenc. Ne nosijo mask, pač pa je njihova šminka izrazita in jim spreminja poteze obraza, imajo tudi zelo **izrazite gibe**, s katerimi kažejo zgodbo, obraz je prav tako sestavni del izraza.
- 4 točke*
13. Smrt pleše z ljudmi v krogu od zibelke do groba. Nihče ni varen pred njo, ne revež ne plemenitaš. Vsi plešejo, kakor jim smrt narekuje in jih vodi. Tovrstna metafora izraža krščansko prepričanje o ničvrednosti tukajšnjega življenja in upanje v večno življenje. Zelo znamenita je freska v Hrastovljah, kjer je ena najlepših upodobitev mrtvaškega plesa.
- 3 točke*
14. Adolphe Appia, Edward Gordon Craig, Emile Jacques Delcroze
- 3 točke*
15. a) Pina Bausch, Steve Paxton, Trisha Brown.
- 3 točke*
- b) Za Cunninghama je osnova izraza pri človeškem gibanju neločljivo povezana s telesom.
Trdi, da:
- je vsak gib lahko material za ples;
  - je lahko vsak postopek primerna kompozicijska metoda;
  - lahko za ples uporabiš vsak del telesa, v skladu z naravnimi omejitvami;
  - imajo glasba, kostumi, dekor, luč in ples vsak svojo posebno logiko in identiteto;
  - je lahko vsak plesalec v svoji skupini solist;
  - se lahko pleše v vsakem prostoru;
  - lahko ples govori o čemerkoli, vendar v osnovi predvsem govori o človeškem telesu, njegovem gibanju, začenši s hojo.
- 7 točk*
Skupaj 10 točk
16. a) B.
- 1 točka*
- b) Zgodnji postmodernistični koreografi so kot ples predstavljali igre, šport, tekmovanja, preprosta akta hoje in teka, gibe, ki jih zahteva igranje glasbe in predavanje, celo gibanje filma in mentalno akcijo jezika. Menili so, da ples ni ples zaradi svoje vsebine, temveč zaradi konteksta, to je, preprosto zato, ker je zamišljen kot ples.
- 2 točki*
- c) 1962
- 2 točki*
- d) Narava, zgodovina in funkcija plesa in njegovih struktur.
- 3 točke*
- e) Trisha Brown, Lucinda Childs, David Gordon, Alex in Deborah Hay, Steve Paxton, Yvone Rainer, Meredith Monk, Simone Forti ...
- Za tri predstavnike 3 točke*
Skupaj 11 točk
17. Victor, Palermo, Palermo, Caffè Mueller
- 3 točke*

18. Subjekt performansa je umetnik sam, umetnik kot umetnina. Sloni na telesu izvajalca – umetnika. Telo in dogajanje sta v vzajemnem odnosu: telo proizvaja performans, performans pa istočasno proizvaja telo v subjekt, v umetnino. Roland Barthes je zapisal, da je gledališče edina figurativna umetnost, ki uporablja živo telo. Performans je edina umetnost, v kateri se telesno zlijeta umetnik in umetnina, torej umetnik – avtor s svojo idejo in izvajalec – umetnina, ki udejanja idejo, zapiše Emil Hrvatin v knjigi *Ponavljjanje, norost, disciplina, Celostna umetnina Fabre*. Performans ima tri razsežnosti: dogodek, ostanek in telo umetnika kot umetnina.

3 točke

19. Človek – žival

Vandekeybus je že zelo zgodaj opazoval telesa živali, njihovo gibanje, strahove, spontane reakcije. Prišel je v stik z njihovim zaupanjem v lastne fizične sposobnosti. In ključni koncepti njegovega plesnega jezika so: gibanje, moč, energija, zaupanje instinktu, hitre reakcije. »Menim, da ne bi smeli 'počlovečiti' živali, mnogo bolj pomembno je, da se začne človek vesti kakor žival.« Živalsko zanj pomeni tisto, česar se naše telo ne spominja več.

2 točki

Moški – ženska

Eno poglavitnih soočenj v Wimovih predstavah. Telo je lahko le izrazito moškega ali ženskega značaja. Napetost med njima ni usklajena, temveč nemirna v gibanju in srcu. Ustvarja koreografijo privlačnosti in zavrnitve. Fizična moč je v nasprotju s klasičnim baletom pri Vandekeybusu med moške in ženske porazdeljena enakomerno. Ženska telesa so pri njem primitivna sila, neukrotljiva fizična energija. Prihod moških plesalcev izzove ritual provokacije in izzivanja. Seveda obstajajo tudi nežni stiki med njima. Na eni strani mirnost, na drugi eksplozija v njenem razmerju.

2 točki

Disciplina – energija

Wim uporablja telo kot izvor nenapovedljivih, nepričakovanih in nenadzorovanih reakcij. Po drugi strani pa zahteva tudi disciplino telesa. Osredotoča se na njegovo moč in energijo.

2 točki

Skupaj 6 točk

20. Pia in Pino Mlakar, Meta Vidmar, Živa Kraigher, Lojzka Žerdin, Katja Delak ...

3 točke

21. C kroglast

1 točka

22. Limfna tekočina, sestavljajo jo limfociti, po vodih odplavlja iz tkiv medcelično tekočino in tako sodeluje v obrambnem sistemu organizma. Absorbira tudi maščobe, ki niso topne v vodi. Spada v limfni ali mezgovni sistem.

Za vsak podatek 1 točka (opis, funkcija in ime sistema)

Skupaj 3 točke

23. 1 Periferni nevron, vodi od receptorja v hrbtenjačo ali možgansko deblo.
2 Centralni nevron, vodi iz hrbtenjače v talamus.
3 Kortikalni nevron, vodi iz talamusa do velikih možganov.

Za imenovanje vsakega člana in opis poti 2točki

Skupaj 6 točk

24. 1 Vzdrževanje telesnega ravnotežja.
2 Ustrezen tonus mišičja.
3 Koordinacija skeletnih mišic.

3 točke

25. a) genska pogojenost oziroma nagnjenost, hormonske motnje, stresne situacije, negativni oziroma depresivni miselni vzorci, pomanjkanje nevrottransmiterskih sistemov oziroma porušenje razmerij med njimi.

Za tri navedene vzroke 3 točke

- b) Antidepresivna zdravila, psihoterapija, redna telesna dejavnost, negovanje dejavnosti, ki so nam v veselje, pozitivni človeški odnosi.

*Za tri navedene načine 3 točke
Skupaj 6 točk*